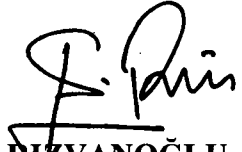

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Yeraltı kaynakları devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, Anayasa'nın 168'inci maddesi uyarınca kamu yararı doğrultusunda yönetilmek zorundadır. Stratejik, sınırlı ve geri dönüşüz nitelikteki bu kaynakların kullanımı; şeffaflık, hesap verebilirlik, nesiller arası adalet ve çevresel sürdürülebilirlik ilkelerine bağlı olmalıdır. Ancak son yirmi yılda yürürlüğe giren düzenlemeler; 2015 Maden Kanunu değişikliğiyle ihalesiz ruhsat devrinin önü açılması, 2018/8 sayılı Cumhurbaşkanı Genelgesiyle taşınmaz komisyonlarına geniş yetki tanınması, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Taşınmaz Komisyonu'nun çalışma usullerinin belirsizliği, MAPEG tarafından ruhsat işlemlerine dair temel bilgilerin 2025'ten sonra kamu erişimine kapatılması ve yalnızca 2022-2025 yılları arasında 11.549 ruhsat sahasının maden şirketlerine devredilmesi gibi uygulamalar, madencilik rejiminin kamusal zenginliği halka değil belli sermaye çevrelerine aktaran bir doğrultuda geliştiğine ilişkin ciddi toplumsal kaygılara yol açmaktadır. Bu süreçte, uzun vadeli ulusal çıkarlar yerine kısa vadeli ticari faydaların öncelenmesi, kamu idaresinin rekabete açık ihale mekanizmalarını devre dışı bırakması neredeyse otomatik bir ruhsat aktarım mekanizmasına dönüşmesi ve kamuoyunun bilgi alma hakkının sistematik biçimde sınırlandırılması, hem madencilik alanında yürütülen politikaların meşruiyetini zedelemekte hem de doğal varlıklar üzerinde geri dönüşü olmayacak tahribat riskini büyötmektedir. Doğal kaynakların tahsisi yalnızca ekonomik çıktılarla değil; çevre, toplum, hukuk devleti, kamu maliyesi, yerel ekonomiler ve gelecek nesillerin hakları bakımından değerlendirilmelidir. Demokratik denetime tabi, şeffaf ve kamu yararını önceleyen bir madencilik politikasının yokluğu açıkça görülürken; söz konusu düzenlemelerden kimlerin, hangi yöntemlerle ve ne ölçüde faydalandığının açığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 04.02.2015 tarihinde yapılan Maden Kanunu değişikliğiyle II(b) ve IV. grup maden ruhsatlarının ihalesiz devredilebilmesine imkân tanınmasının hukuki ve ekonomik gerekçeleri nelerdir? Düzenleme sonrasında hangi şirketler, hangi maden sahaları ve hangi ekonomik büyüklük üzerinden uygulamadan yararlanmıştır?
2. 2015 sonrası dönemde yıl yıl olmak üzere; kaç adet II(b) ve IV. grup maden ruhsatı ihale yoluyla verilmiş, kaç adet ruhsat ihalesiz olarak devredilmiştir? Bu ruhsatların il ve havzalara göre coğrafi dağılımı nedir; toplam yüzölçümü ne kadardır?
3. İhaleli ruhsat tahsislerinden bugüne kadar kamuya aktarılan toplam gelir nelerdir? İhalesiz devredilen ruhsatlar sonucunda devlete aktarılan gelir hangi kalemlerden ve hangi kaynaklardan oluşmuştur?
4. 11.09.2018 tarihli ve 2018/8 sayılı Cumhurbaşkanı Genelgesinde yer alan “kamu kurumlarının mülkiyetlerinde veya tasarruflarında bulunan taşınmazlar” ifadesi hangi hukuki ve mülkiyet kategori kapsamına girmektedir? Genelgenin Anayasa, dayanak kanun ve diğer düzenleyici işlemler bakımından dayanağı nedir?
5. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Taşınmaz Komisyonu’nun Çalışma Usul ve Esasları belgesinde teknik karar kriterleri ve denetim mekanizmalarının bulunmamasının gerekçesi nedir? Komisyonun ruhsat devri kararları hangi teknik, ekonomik ve hukuki ölçütlere göre verilmektedir?
6. MAPEG tarafından uzun yıllar kamuya açık biçimde yayımlanan maden ruhsatlarına ilişkin kararlarda yer alan “madenin cinsi” ve “talebin mahiyeti” bilgilerinin 17.09.2025 tarihinden itibaren yayımlanmaktan vazgeçilmesinin nedeni nedir? Bu uygulamanın 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile uyumu nasıl sağlanmaktadır?
7. Taşınmaz Komisyonu tarafından 2022 yılı başından 05.12.2025 tarihine kadar toplam kaç maden ruhsat sahası özel sektöre devredilmiştir? Bu ruhsatların maden gruplarına göre dağılımı, yüzölçümü, bulunduğu iller ve devralan şirketler nelerdir? Bu devrin kamusal, çevresel ve stratejik etkileri değerlendirilmiş midir?
8. 2015 yılından bugüne ihalesiz verilen tüm II(b) ve IV. grup maden sahalarına ilişkin idari işlem dosyaları, karar gerekçeleri, etki analizleri ve değerlendirme tutanakları kamuoyuna açıklanacak mıdır? Bu işlemlerin herhangi bir bağımsız denetime tabi tutulduğu örnek var mıdır?